

AGRESE PROTI UKRAJINĚ

Otázky týkající se zvláštních ekonomických zón

Dotčená ustanovení: články 5ah Nařízení Rady 833/2014

Často kladené otázky (FAQ)

Veřejná informace

[poslední aktualizace dne 19. prosince 2025]

https://finance.ec.europa.eu/document/download/9c098952-e4e6-4685-98d7-6e84b0cca54a_en?filename=fags-sanctions-russia-special-economic-zones_en.pdf

1. Jaký je účel článku 5ah?

(Poslední aktualizace: 19. prosince 2025)

Článek 5ah má za cíl zabránit subjektům z EU v přímém či nepřímém přispívání k ekonomickému nebo technologickému prostředí určitých ruských zvláštních ekonomických, inovačních nebo preferenčních zón (dále jen „ZEZ“), které hrají klíčovou roli v podpoře ruské vojensko-průmyslové základny.

Nařízení rozlišuje mezi:

- ZEZ uvedenými v části A přílohy LII (jmenovitě Alabuga a Technopolis Moskva)

Hospodářské subjekty z EU se musí z těchto zón plně stáhnout a ukončit jakoukoli stávající účast nebo ujednání. Další podrobnosti viz otázky 2, 3, 4, 5 a 7.

- ZEZ uvedené v části B přílohy LII

Hospodářské subjekty z EU si mohou zachovat stávající účast nebo ujednání, ale nesmí provádět žádné nové investice, rozšiřování ani expanze. Další podrobnosti viz otázka 6.

2. Co článek 5ah zakazuje subjektům z EU v souvislosti se ZEZ uvedenými v části A přílohy LII?

(Poslední aktualizace: 19. prosince 2025)

Pro zvláštní ekonomické zóny uvedené v části A platí následující zákazy:

(a) Nové činnosti – článek 5ah odst. (1)

V těchto zvláštních ekonomických zónách nesmí provozovatelé z EU:

- získávat žádnou novou ani rozšiřovat žádnou stávající účast v subjektech nacházejících se v těchto zvláštních ekonomických zónách;
- vytvářet nové pobočky, společné podniky nebo zastoupení v těchto zvláštních ekonomických zónách;
- uzavírat nové smlouvy nebo ujednání o převodu/licencování zboží, služeb, technologií, softwaru, duševního vlastnictví nebo obchodního tajemství souvisejícího s těmito zvláštními ekonomickými zónami.

(b) Zachování stávajících činností – článek 5ah odst. (2)

Od 25. ledna 2026 nesmí hospodářské subjekty z EU zachovat:

- stávající účasti v subjektech nacházejících se v těchto zvláštních ekonomických zónách;
- stávající pobočky, společné podniky nebo zastoupení v těchto zvláštních ekonomických zónách;
- stávající smlouvy nebo ujednání o převodu/licencování zboží, služeb, technologií, softwaru, duševního vlastnictví nebo obchodního tajemství souvisejících s těmito zvláštními ekonomickými zónami (SEZ).

To znamená, že hospodářské subjekty z EU by měly přijmout přiměřená a proveditelná opatření k úplnému vystoupení z těchto SEZ. Viz také otázky 3, 4, 5 a 7.

(c) Finanční a investiční služby – článek 5ah odst. (3)

Hospodářské subjekty z EU nesmí poskytovat půjčky, úvěry, jiné finanční nebo investiční služby související s výše uvedenými činnostmi.

(d) Subjekty mimo SEZ – článek 5ah odst. (4)

Výše uvedené zákazy platí i pro hospodářské subjekty nacházející se mimo zvláštní ekonomické zóny, které jsou vlastněny nebo ovládány subjektem nacházejícím se v zvláštní ekonomické zóně. Vystoupení se proto vztahuje i na tyto vlastněné/ovládané subjekty.

3. Co se očekává od hospodářských subjektů z EU, pokud jde o vystoupení ze zvláštních ekonomických zón uvedených v části A přílohy LII?

(Poslední aktualizace: 19. prosince 2025)

Hospodářské subjekty z EU musí přijmout veškerá přiměřená a proveditelná opatření k ukončení své účasti v subjektech nacházejících se v zvláštní ekonomické zóně (ZEZ) části A. To zahrnuje ukončení:

- vlastnických, kontrolních a hlasovacích práv;
- účasti v pobočkách, zastoupeních nebo společných podnicích;
- smluvních ujednání týkajících se převodu/licencování nebo financování zboží, služeb, technologií, duševního vlastnictví nebo obchodního tajemství;
- jakékoli jiné formy hospodářského zapojení spojeného se ZEZ.

V případech, kdy ruské orgány brání nebo zabrání vystoupení (například znárodněním, nucenou správou nebo odmítnutím zpracovat podání), hospodářské subjekty by měly zdokumentovat své pokusy o odchod, ukončit účast na řízení a/nebo dohledu a zajistit, aby z toho nebyl získán žádný další prospěch. Hospodářské subjekty nenesou odpovědnost za výsledky mimo jejich kontrolu. V případech, kdy je to nezbytně nutné k dokončení vystoupení, mohou hospodářské subjekty požádat o povolení podle výjimky v článku 5ah odst. (7) písm. (d).

4. Jak by měly hospodářské subjekty z EU nakládat se zbožím, zařízením, technologiemi a duševním vlastnictvím při vystoupení ze zvláštní ekonomické zóny uvedené v části A přílohy LII?

(Poslední aktualizace: 19. prosince 2025)

Hospodářské subjekty z EU nejsou povinny podnikat kroky, které by vedly k nedobrovolnému převodu vlastnického vybavení, technologií, duševního vlastnictví nebo obchodního tajemství, softwaru nebo jiných aktiv ruským subjektům. Zboží, technologie a know-how, na které se vztahují omezení podle nařízení Rady 833/2014 nebo jiných sankcí EU, lze převést nebo s nimi nakládat pouze v souladu s příslušnými ustanoveními.

Je-li to nezbytně nutné pro řádné vystoupení, mohou příslušné orgány povolit:

- odstranění, neutralizaci, zneškodnění nebo likvidaci aktiv;
- znovuzískání kontrolovaného zboží; nebo
- jiná opatření, která zabrání poskytnutí hospodářského nebo technologického prospěchu subjektu zvláštní ekonomické zóny nebo ruskému státu.

Převody, které by umožnily další používání kontrolovaného zboží v rámci zvláštní ekonomické zóny nebo by jinak prospěly ruským aktérům, nesmí být provedeny, pokud nejsou výslovně povoleny podle příslušné odchylky. Příslušné orgány by měly posoudit jakoukoli takovou žádost se zvláštním zřetelem na rizika obcházení.

5. Existují nějaká omezení, pokud jde o výběr kupujícího (kupujících) účasti hospodářského subjektu z EU v subjektu nacházejícím se v zvláštní ekonomické zóně (ZEZ) uvedené v části A přílohy LII?

(Poslední aktualizace: 19. prosince 2025)

Prodej nebo zcizení podílu v subjektu nacházejícím se v zvláštní ekonomické zóně (ZEZ) části A může proběhnout pouze v souladu s článkem 5ah a dalšími platnými ustanoveními nařízení Rady 833/2014 a případně s dalšími sankčními právními předpisy EU, jako je nařízení Rady 269/2014.

Je-li zcizení povoleno jako nezbytně nutné pro stažení, nesmí být potenciální kupující:

- osoba uvedená v seznamu pod sankcemi EU;
- subjekt vlastněný nebo ovládaný osobou uvedenou v seznamu pod sankcemi EU; nebo
- osoba nebo subjekt, jehož zapojení by mohlo subjektu SEZ nebo ruskému státu poskytnout neoprávněný hospodářský nebo technologický prospěch.

Příslušné orgány posoudí navrhovaného kupujícího, aby se ujistily, že transakce neohrožuje cíle nařízení ani neumožňuje obcházení. Povolení mohou být podmíněna, aby se zajistilo, že na ruské protistrany nebude převeden žádný neoprávněný prospěch.

6. Co článek 5ah zakazuje hospodářským subjektům z EU dělat, pokud jde o zvláštní ekonomické zóny uvedené v části B přílohy LII?

(Poslední aktualizace: 19. prosince 2025)

Pro zvláštní ekonomické zóny uvedené v části B platí následující zákazy:

(a) Nové činnosti - článek 5ah odst. (1)

Hospodářské subjekty z EU nesmí:

- získávat nové nebo rozšiřovat stávající podíly v subjektech nacházejících se v těchto zvláštních ekonomických zónách;
- vytvářet nové pobočky, společné podniky nebo zastoupení v těchto zvláštních ekonomických zónách;
- uzavírat nové smlouvy nebo ujednání o převodu/licencování zboží, služeb, technologií, softwaru, duševního vlastnictví nebo obchodního tajemství souvisejícího s těmito zvláštními ekonomickými zónami.

Hospodářské subjekty z EU mohou provádět provozní činnosti a pokračovat v existujících účastech, smlouvách a ujednáních a/nebo je měnit, pokud nerozšiřují ani neprohlubují svou ekonomickou přítomnost a nepodnikají nové investice ani závazky. Provozovatelé přitom musí i nadále dodržovat všechna ostatní relevantní omezení uvedená v nařízení č. 833/2014, včetně omezení týkajících se převodu technologií, softwaru, duševního vlastnictví a obchodního tajemství, financování, technické pomoci a doložky o obcházení.

(b) Finanční a investiční služby – článek 5ah odst. (3)

Hospodářské subjekty z EU nesmí poskytovat půjčky, úvěry, jiné finanční nebo investiční služby související s činnostmi zakázanými podle odstavce 1.

(c) Subjekty mimo zvláštní ekonomickou zónu – článek 5ah odst. (4)

Výše uvedené zákazy platí i pro subjekty nacházející se mimo zvláštní ekonomickou zónu, pokud jsou vlastněny nebo ovládány subjektem nacházejícím se v rámci zvláštní ekonomické zóny.

7. Očekává se, že hospodářské subjekty z EU utrpí ztráty, aby splnily požadavky článku 5ah?

(Poslední aktualizace: 19. prosince 2025)

Článek 5ah nevyžaduje, aby hospodářské subjekty z EU utrpěly nepřiměřené nebo zbytečné ztráty. Hospodářské subjekty musí přijmout veškerá přiměřená a proveditelná opatření k dodržení předpisů, ale neočekává se, že budou absorbovat nekontrolované ztráty vyplývající z nepřátelského nebo svévolného jednání ruských orgánů.

V případě potřeby mohou hospodářské subjekty požádat o povolení k opatřením striktně nezbytným k odprodeji a stažení se z Ruska nebo k ukončení obchodních aktivit v Rusku. Příslušné orgány budou tyto žádosti posuzovat individuálně s ohledem na proporcionalitu a celkové cíle nařízení.